

Raadsvoorstel

Onderwerp: niet inwilligen aanvraag St. de Schoolwerkplaats voor plaatsing aanvraag nieuwe school op het Plan van Scholen

Datum collegevergadering	16 mei 2017	Ambtenaar	R. van Veen
Registratienummer	Rs17.00434	Telefoon	0255 567641
Portefeuillehouder(s)	A.V. Baerveldt	E-mailadres	rvanveen@Velsen.nl

Voorgesteld raadsbesluit

De aanvraag van het bestuur van de Stichting de Schoolwerkplaats voor het stichten van een basisschool op Algemeen Bijzondere Grondslag niet in te willigen en deze op het Overzicht van Scholen te plaatsen.

Samenvatting

Het bestuur van de Stichting de Schoolwerkplaatsen heeft een aanvraag ingediend voor het stichten van een nieuwe basisschool op Algemeen Bijzondere Grondslag. Een nieuwe basisschool kan alleen in aanmerking komen voor bekostiging door het Rijk als deze is opgenomen in het Plan van Scholen. Op basis van de overgelegde stukken en gelezen de rapportage van de beoordeling van de aanvraag door het Adviesbureau voor Onderwijsplanning uit Haarlem moet vastgesteld worden dat het vereiste aantal leerlingen om een school te kunnen stichten zeer waarschijnlijk niet binnen de door de Wet Primair Onderwijs gestelde termijn van 5 jaar gehaald zal worden. De aanvraag kan niet worden ingewilligd en moet op het Overzicht geplaatst worden.

Inleiding

Door het bestuur van de Stichting de Schoolwerkplaats is een aanvraag ingediend voor het plaatsen van een nieuwe basisschool op Algemeen Bijzondere Grondslag op het door de gemeenteraad van te stellen Plan van Scholen. Het betreft hier de stichting van een nieuwe school van een richting welke in onze gemeente nog niet aanwezig is. Een nieuwe basisschool kan alleen in aanmerking komen voor bekostiging door het Rijk als deze is opgenomen in het Plan van Scholen. Dat is een lijst van nieuw te stichten scholen in een gemeente. Indien een aanvraag niet voldoet aan de in de wet gestelde eisen, dan komt deze op het Overzicht van Scholen. Het Plan van Scholen als het Overzicht van Scholen worden door de gemeenteraad vastgesteld. Indien er geen aanvragen voor het stichten van een nieuwe basisschool zijn ingediend, kan de vaststelling van het Plan van Scholen achterwege blijven.

De procedure voor het stichten van een nieuwe school is aan strikte regels gebonden en is vastgelegd in de artikelen 74 t/m 83 van de Wet Primair Onderwijs, hierna WPO. Het is een bevoegdheid van de gemeenteraad om indien de aanvraag voldoet aan alle eisen, een nieuwe te stichten school op het Plan van Scholen te plaatsen.

Aan het Adviesbureau voor Onderwijsplanning uit Haarlem is gevraagd om de aanvraag te beoordelen. De rapportage treft u bij dit voorstel aan.

GEMEENTE VELSEN

Uit de eindconclusie kan worden opgemaakt dat de nieuw te stichten school zeer waarschijnlijk niet binnen 5 jaar na de start -en ook de 15 jaren daarna- het vereiste aantal van 267 leerlingen zal halen.

De Aanvraag kan daarom niet ingewilligd worden en moet op het Overzicht van Scholen worden geplaatst. De gemeenteraad moet dit Overzicht van Scholen voor 1 augustus 2017 vaststellen en het besluit zenden naar de Minister Van Onderwijs.

Beoogd doel en effect van het besluit

Op grond van de overgelegde gegevens blijkt dat er in de gemeente Velsen geen ruimte is om een nieuwe basisschool te stichten.

Argumenten

De procedure.

Om een school te kunnen stichten en opgenomen te worden op het Plan van Scholen, moet een school voldoen aan een aantal voorwaarden.

De gemeente moet bij haar beoordeling een aantal zaken onderzoeken

- is er sprake van een richting
- is de prognose op de juiste manier opgesteld
- is het belangstellingspercentage op de juiste manier toegepast

Daarvoor is het volgende nodig op basis van artikel 75, lid 1 WPO:

1. een prognose van het te verwachten aantal leerlingen;
2. een beschrijving van het voedingsgebied (het gebied, vastgesteld door de prognoseopsteller, waaruit minimaal 70% van de leerlingen van de school afkomstig is);
3. een aanduiding van de plaats in de gemeente waar het onderwijs moet worden gegeven;
4. datum van ingang van de bekostiging;
5. de school moet voldoen aan de stichtingsnorm.

Stichtingsnorm, plaats en behoefte

Om op het Plan van scholen terecht te komen, moet het schoolbestuur aantonen dat 5 jaar na de start voldoende leerlingen de school zullen bezoeken. Dit gebeurt op grond van een leerlingenprognose. Het aantal leerlingen moet minimaal de stichtingsnorm (=10/6 maal de opheffingsnorm) bedragen, waarbij een ondergrens geldt van 200 leerlingen. Dit aantal leerlingen moet binnen 5 jaar na de start op de school aanwezig zijn en dit moet gedurende 15 jaar daarna in elk geval zo blijven. Voor onze gemeente geldt een opheffingsnorm van 160 zodat de stichtingsnorm $10/6 \times 160 = 267$ leerlingen bedraagt.

De aanvraag van het bestuur van de Stichting de Schoolwerkplaats.

Gesteld kan worden dat de aanvraag tijdig -voor 1 februari 2017- is ingediend. De aanvullende gegevens, dit betreft de leerlingenprognose, is tijdig -voor 1 april 2017- overgelegd zodat de aanvraag in behandeling moet worden genomen.

1. Vergelijking met een andere gemeente, i.c. de gemeente Veldhoven

De te stichten school is op algemeen bijzondere grondslag, een richting welke nog niet in de gemeente Velsen voor komt. Artikel 76 lid 1 onder a geeft aan, dat dan het belangstellingspercentage voor het basisonderwijs in een vergelijkbare gemeente gehanteerd moet worden. Bij een vergelijkbare gemeente wordt gekeken naar het aantal inwoners, de bevolkingssamenstelling en leerlingdichtheid, de mate van verstedelijking. Hierbij heeft het bestuur gekozen voor de gemeente Veldhoven.

Hieronder wordt ingegaan op de vraag of de gemeente Veldhoven vergelijkbaar is met de gemeente Velsen.

GEMEENTE VELSEN

In Veldhoven functioneren reeds twee algemeen bijzondere basisscholen. De aanvraag in Velsen zou de eerste school van de desbetreffende richting zijn. Doordat er twee basisscholen in Veldhoven zijn, ligt ook het belangstellingspercentage hoog. Op basis van de leerlingentelling van 1 oktober 2016 is de belangstelling voor beide scholen in Veldhoven samen 12,4%, zijnde 442 leerlingen op een totaal van 3.565 leerlingen. Zou de gemeente Veldhoven wel vergelijkbaar zijn dan moet op grond van de WPO met het belangstellingspercentage van beide scholen samen gerekend worden. Gegeven het feit dat er in Veldhoven reeds twee algemeen bijzondere basisscholen functioneren ligt ook het belangstellingspercentage hoog. Omdat het in Velsen om één nieuw te stichten school gaat, zou de belangstelling gesteld moeten worden op het gemiddelde van Veldhoven.

Een tweede reden om Veldhoven niet vergelijkbaar te noemen met Velsen ligt in verschillen in de sociale structuur. Het gemiddelde inkomen van huishoudens in Velsen ligt op 92% van dat van Veldhoven. In het basisonderwijs is het aandeel gewichtsléerlingen in Velsen hoger dan in Veldhoven: 7,2% ten opzichte van 5,1%. Het verschil blijkt verder uit het feit dat in Velsen komende jaren vijf impulsgebieden (dus gebieden met een achterstand die via het ministerie van Onderwijs Cultuur Wetenschap extra middelen krijgen) zijn. In Veldhoven is slechts één impulsgebied.

N.B. Zowel in Veldhoven als voor alle algemeen bijzondere basisscholen in Nederland geldt dat er geen of nauwelijks gewichtsléerlingen op deze scholen zijn ingeschreven. Het is dan ook niet te verwachten dat uit deze zgn. impulsgebieden (Velsen-Noord, en in IJmuiden de delen Oud-IJmuiden, IJmuiden-Noord, Zee- en Duinwijk en het Havengebied) leerlingen naar de nieuw te stichten school zullen gaan.

2. Gehanteerde belangstellingspercentage

Indien Veldhoven als vergelijkbare gemeente wordt gezien, dan zou minimaal de belangstelling gesteld moeten worden op het gemiddelde van de twee scholen, zijnde 6,2%. Uit de brief van het bestuur blijkt echter duidelijk dat zij ervanuit gaan dat de leerlingen uit een deel van de gemeente Velsen komen. Als vestigingsplaats noemen zij Santpoort-Noord. Verder worden Driehuis en het oostelijk deel van IJmuiden als wenselijk deel van het voedingsgebied genoemd. Dus niet de hele gemeente ofschoon die voor de prognoseberekening wel wordt gebruikt.

3. Leerlingenprognose

Met betrekking tot de door het bestuur ingediende prognose wordt het volgende opgemerkt. De door VBS gebruikte PRIMOS-prognose uit 2016 is formeel nog recent genoeg en geeft voor Velsen een stijging van de basisgeneratie te zien over de periode van 20 jaar van ongeveer 630 kinderen. De prognose van DUO uit 2015 geeft een grotere stijging van het aantal leerlingen te zien, nl. 960. De in mei 2017 door Pronexus gemaakt prognose voor de gemeente Velsen op basis van meerdere voedingsgebieden komt op een veel lagere groei van het aantal basisschoolkinderen. De prognose 2017-2040 van CBS en het Planbureau voor de Leefomgeving komt op een stijging met circa 250 kinderen.

De VBS-prognose werkt met een standaard uitstroom van 5%. De feiten in Velsen tonen dat een groter deel van de basisgeneratie niet in Velsen op school gaat. Van de 5634 kinderen in de basisgeneratie per 1 januari 2017 gaan op 1 oktober 2016 5001 kinderen op een Velsense basisschool. Dat is 87,8%.

Mei 2017 is door Pronexus een nieuwe leerlingenprognose voor het primair onderwijs opgesteld. Op basis van deze leerlingenprognose en rekening houdend met de Velsense wijkindeling Velsen-Zuid en Driehuis, Santpoort-Noord en Santpoort-Zuid en IJmuiden-Noord en IJmuiden-Zuid en de

GEMEENTE VELSEN

leerlingenaantallen is een prognose gemaakt voor de te stichten school. Hieruit blijkt dat ook indien een groter voedingsgebied wordt gehanteerd dan door het bestuur is aangegeven (naast Driehuis en Santpoort-Noord ook Velsen-Zuid, Santpoort-Zuid en IJmuiden-Noord en IJmuiden-Zuid) het vereiste aantal leerlingen van 267 leerlingen niet gehaald zal worden. Het verwachte aantal leerlingen blijft dan steken op circa 180 leerlingen.

4. Scholen op Algemeen Bijzondere grondslag binnen een straal van 5 km. In artikel 78 van de WPO wordt aangegeven dat indien er een bijzondere school van de desbetreffende richting bestaat, en deze school heeft plaatsruimte, dan mogen de leerlingen die op deze school (zouden) zitten niet worden meegeteld.

Vastgesteld moet worden dat binnen 5 kilometer van Santpoort-Noord, de gewenste vestigingsplaats, de Bloemendaalse Schoolvereniging (BSV) huisvesting heeft. Dit is ook een algemeen bijzondere basisschool. Volgens opgave van de gemeente Bloemendaal omvat het gebouw 1650 m². Op basis van de ruimtenormering betekent dit dat er in dat gebouw plaatsruimte is voor 288 leerlingen, terwijl de BSV op de telling van 1 oktober 2016 242 leerlingen heeft. (Ruim 20 leerlingen zijn uit de gemeente Velsen afkomstig.) Dit houdt in dat (298 -/ 242) 46 leerlingen moeten worden afgetrokken van de prognoseaantallen, omdat daarvoor ruimte bij de BSV beschikbaar kan worden geacht.

5. Landelijk belangstellingspercentage algemeen bijzonder onderwijs. Uitgaande van een belangstelling van 6,2% en het aantal kinderen dat volgt uit de prognose van Pronexus en rekening houdend met de geconstateerde uitstroom van kinderen zodat feitelijk 87,8% van de basisgeneratie in Velsen op school gaat en rekening houdend met een plaatsruimte bij de BSV van 46 leerlingen, komt de berekening uit op 273 leerlingen. Echter dit is alleen mogelijk indien de gehele gemeente als voedingsgebied wordt genomen. Het percentage van 6,2% is echter fors boven het landelijk gemiddelde - 2,95% - voor algemeen bijzondere scholen.

Zou het percentage 2,95% van de gemiddelde algemeen bijzondere basisschool in een gemeente in Nederland toegepast worden, hetgeen meer voor de hand ligt, dan duikt de prognose onder de tot 1 augustus 2018 geldende stichtingsnorm van 267 leerlingen. De verwachting is dan dat circa 153 leerlingen de te stichten zullen gaan bezoeken. Dit zonder gebruik maken van de mogelijke plaatsruimte bij de BSV.

Gelet op vorenstaande is het zeer onwaarschijnlijk dat de aangevraagde school zal (gaan) voldoen aan de geldende stichtingsnorm van 267 leerlingen.

Alternatieven

Er zijn geen alternatieven. Indien een aanvraag niet voldoet aan de stichtingseisen genoemd in de Wet Primair Onderwijs, dan kan de aanvraag niet worden ingewilligd en moet deze geplaatst worden op het Overzicht van Scholen (lijst met niet ingewilligde aanvragen).

Risico's

De mogelijkheid bestaat dat het bestuur van de St. Schoolwerkplaats op grond van artikel 80 van de WPO administratief beroep instelt bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Indien de Minister het beroep gegrond verklaard en de school voor bekostiging in aanmerking komt, zal de gemeente voor huisvesting moeten zorgdragen.

Programma

Programma 3, Sociaal Domein, Onderwijshuisvesting

Kader

Artikel 74 Wet Primair Onderwijs lid 1 geeft aan dat de bekostiging van een openbare en een bijzondere school kan slechts een aanvang nemen, indien zij voorkomt op een voor de gemeente van vestiging vastgesteld plan van nieuwe scholen.

Artikel 74 Wet Primair Onderwijs lid 2 stelt dat de bekostiging van een openbare en een bijzondere school kan slechts een aanvang nemen, indien zij voorkomt op een voor de gemeente van vestiging vastgesteld plan van nieuwe scholen.

Artikel 75 lid 1 geeft aan dat de gemeenteraad dit Plan van Scholen, en bij niet inwilliging van de aanvraag het Overzicht, voor 1 augustus van het jaar van aanvragen vaststelt.

Inspraak, participatie etc.

n.v.t.

Financiële consequenties

n.v.t.

Uitvoering van besluit

n.v.t.

Bijlagen - onderdeel uitmakend van het besluit

- de aanvraag van het bestuur van de Stichting de Schoolwerkplaats
- de door het bestuur van de Stichting de Schoolwerkplaats overgelegde leerlingenprognoses
- de rapportage van de beoordeling van de aanvraag door het Adviesbureau voor Onderwijsplanning

Bijlagen - bijgevoegd als achtergrondinformatie

Burgemeester en wethouders van Velsen

De secretaris,

De burgemeester,

K.M. Radstake

F.C. Dales